

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Statuten

van de

Communistische

Partij van

Nederland

1. De naam der partij

De naam der partij is Communistische Partij van Nederland.

Zij wordt verder in deze statuten genoemd „de partij”.

2. Het doel der partij

Het doel dat de partij zich stelt, is neergelegd in de Beginselverklaring.

3. De middelen

De C.P.N. is een partij van de Nederlandse arbeidersklasse. Zij steunt voornamelijk op de arbeiders van de industriële bedrijven, de landarbeiders en andere werkenden en verder op alle bevolkingsgroepen, die door de grote monopolies worden uitgebuit.

De partij streeft naar verwezenlijking van haar doelstellingen langs democratische weg door middel van:

- a. het organiseren van en leidinggeven aan de strijd voor de tegenwoordige en toekomstige belangen van de arbeiders, de boeren, de middenstanders, de intellectuelen en verder allen, die tot het werkende volk behoren;
- b. het deelnemen aan verkiezingen voor alle openbare lichamen;
- c. het uitgeven van dagbladen en andere lectuur;
- d. het houden van openbare en cursus-vergaderingen, culturele bijeenkomsten, demonstraties, enz.;
- e. het uitoefenen van alle door de Grondwet toegekende staatsburgerlijke rechten.

De partij streeft naar samenwerking met alle organisaties van het werkende volk, zowel politieke partijen en groepen als vakbonden, boeren- en middenstandsorganisaties, coöperaties, enz. Zij wijst iedere inmenging in haar inwendige aangelegenheden af en onthoudt zich van inmenging in de inwendige aangelegenheden van andere organisaties.

4. Het lidmaatschap

- a. Lid van de partij kan zijn, iedere man of vrouw van Nederlandse nationaliteit, die de Beginselverklaring en de Statuten der partij onderschrijft, de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, naar beste krachten aan het werk der partij deelneemt en regelmatig de verschuldigde bijdragen betaalt.
- b. Godsdienstige overtuiging of lidmaatschap van een kerk zijn geen beletsel voor het lidmaatschap van de partij.
De partij staat de leden echter niet toe propaganda welke tegen haar ideologische grondslagen is gericht, te maken.
- c. Het aannemen van nieuwe leden geschiedt door de afdelingen en groepen. De opname moet door het districtsbestuur worden bevestigd. Indien dit het nodig oordeelt, kan een onderzoek aan de opname voorafgaan.
- d. Bij verhuizing is het betreffende lid verplicht bij het bestuur van zijn afdeling of groep mededeling te doen.
- e. Indien een lid gedurende een tijd van 8 weken nalatig blijft zijn bijdragen te voldoen, wordt hij/zij schriftelijk aangemaand. Indien hij/zij in verzuim blijft, wordt hij/zij van de ledenlijst afgevoerd.

- f. Indien een lid handelingen verricht, die in strijd zijn met de belangen van de partij en het werkende volk, de partijdiscipline verbreekt of door persoonlijk wangedrag de partij in discredit brengt, kan hij of zij voor een bepaalde of onbepaalde tijd uit de partij worden geroyeerd.*)

Gezien het feit, dat royement de zwaarste partijdisciplinaire maatregel is, moet dit in uiterste noodzaak worden gehanteerd. Voor alles moet het middel van de overtuiging en de kameraadschappelijke discussie worden gebruikt.

Pas wanneer overgegaan wordt tot voor de partij en de arbeidersklasse vijandige daden, kunnen — na nauwkeurig onderzoek — disciplinaire maatregelen worden genomen. Tot royement van een partijlid moet in de ledenvergadering van de afdeling, waartoe het lid behoort, worden besloten en dit moet aan het

**) Van 1945—1958 was er in de statuten een bijzondere overgangsbepaling opgenomen, waarin was vastgelegd, dat personen die tijdens de bezetting met de vijand hebben samengewerkt of tot nazi-organisaties hebben behoord, niet tot de partij worden toegelaten. Thans is overgegaan tot het opnemen van een artikel in de statuten (art. 4 f), dat algemene waarborgen biedt om de partij te beveiligen tegen het binnendringen van ongewenste elementen, waaronder dus ook de personen vallen, die in de vroegere overgangsbepaling worden genoemd. Op het 19e congres is bovendien besloten tot de vorming van controle-commissies, die tot taak hebben de partij te helpen beveiligen tegen toetreding van personen, die de partij en de arbeidersbeweging schade zouden kunnen berokkenen.*

districtsbestuur ter bekrachtiging worden voorgelegd.

De stemming over het royement wordt van kracht, zodra het door het districtsbestuur wordt bevestigd.

Leden van het partijbestuur kunnen alleen door het Congres worden geroyeerd, tenzij ze de partijstatuten overtreden.

Voor royement voorgedragen leden kunnen in afwachting van de behandeling van het voorstel tot royement, van het partijwerk en het bijwonen der vergaderingen geschorst worden.

Tot royement van leden kan alleen worden besloten door een vergadering, waar tenminste de helft der aangesloten leden aanwezig is. Indien dit niet het geval is, besluit een tweede vergadering, ongeacht het aantal aanwezigen.

De voor royement voorgedragen leden moeten door het bestuur uitgenodigd worden om op de vergadering aanwezig te zijn en in de gelegenheid worden gesteld, zich te verantwoorden.

Wordt door de betrokken leden zonder opgave van een geldige reden hieraan niet voldaan, dan worden zij onmiddellijk geroyeerd.

Het partij- en districtsbestuur hebben het recht leden, voor wie zij het noodzakelijk achten, voor royement voor te dragen en van het partijwerk te schorsen.

De betrokken leden worden schriftelijk van schorsing of royement in kennis gesteld.

Geroyeerde leden hebben binnen drie maanden het recht van beroep op het partijbestuur. Indien het partijbestuur hun beroep niet aanvaardt, hebben zij het recht van beroep op het Congres. Het partijbestuur is gemachtigd leden, die stelselmatig de partijpolitiek vervalsen, de disci-

pline niet in acht nemen of persoonlijk onbetrouwbaar zijn gebleken, uit de partij te royeren, waarbij beroep op het Congres voor deze leden mogelijk blijft.

5. De organisatie van de partij

- a. De organisatie van de partij is gebaseerd op de afdelingen.

De afdelingen in een door het partijbestuur bepaald gebied vormen een district.

- b. De leden van de partij, die in belangrijke bedrijven werkzaam zijn, vormen een bedrijfsgroep. Deze groep voert de werkzaamheden van de partij onder het personeel van het bedrijf uit.

De betrokken besturen der partij regelen de organisatievormen en de werkzaamheden der bedrijfsgroepen volgens de omstandigheden.

6. De verkiezing der besturen

- a. Alle besturen worden op democratische wijze door de leden of hun afgevaardigden gekozen.

Ieder lid heeft het recht kandidaten te stellen. De kandidaten worden na een voorafgaand onderzoek door een door de vergadering te benoemen commissie, uitvoerig in de vergaderingen door de leden (in conferenties of congressen door de afgevaardigden) besproken.

De stemming geschiedt schriftelijk en geheim. Op de voorgestelde kandidatenlijsten moet voor iedere kandidaat afzonderlijk worden gestemd. Elke afgevaardigde heeft slechts één stem.

- b. De besturen der afdelingen worden in huis-houdelijke ledenvergaderingen gekozén. Het partijbestuur wordt op het partijcongres gekozen.

7. De verantwoording der besturen

Alle besturen zijn voor hun werkzaamheden op alle gebieden verantwoording schuldig aan de vergaderingen, die hen hebben gekozen. Zij kunnen door de instanties, die hen gekozen hebben, de ledenvergaderingen, conferenties of het partijcongres, te allen tijde van hun functies worden ontheven.

8. Het nemen en uitvoeren der besluiten

- a. De politiek der partij wordt door de leden vastgelegd. Alle leden hebben het recht en de plicht deel te nemen aan de discussie over deze politiek en de daarmee in verband staande besluiten.

De leden en afdelingen hebben het recht zich met voorstellen of kritiek direct tot het partijbestuur te wenden.

- b. De discussie moet zodanig worden gevoerd, dat deze beantwoordt aan haar doel, n.l. het nemen van besluiten ter versterking van de partij en haar activiteit.

De discussie mag nooit zodanig plaatsvinden, dat deze leidt tot het opleggen van de wil van een minderheid aan een meerderheid

Fractievorming kan niet worden geduld, evenmin als het uitdragen van de discussie buiten de partij, zolang door het partijbestuur niet tot openbare discussie is besloten.

- c. Nadat door de betrokken instanties de discussie is gesloten en de besluiten zijn genomen, moeten zij onvoorwaardelijk door de gehele partij worden uitgevoerd, ook door hen, die het er niet mee eens zijn.

9. De afdelingen

Een afdeling van de partij werkt onder leiding van een door de ledenvergadering gekozen afdelingsbestuur.

Het afdelingsbestuur verdeelt de functies.

Eenmaal per jaar brengt het afdelingsbestuur in de ledenvergadering een verslag uit van de stand van werkzaamheden en legt voor haar bestuursbeleid verantwoording af.

Veranderingen in de samenstelling van het afdelingsbestuur mogen niet buiten de ledenvergadering om plaats vinden.

10. De districten

- a. De hoogste instantie in het gebied van een district is de districtsconferentie. De gewone districtsconferentie wordt ieder half jaar gehouden. De buitengewone districtsconferenties worden bijeengeroepen, indien de helft van de aangesloten afdelingen dit verlangt, of bij besluit van het partijbestuur.
- b. Op de districtsconferentie wordt door het districtsbestuur verslag uitgebracht over de politieke toestand en de verrichtingen van het bestuur. De districtsconferentie kiest het districtsbestuur, de districtscontrolecommissie en de gedelegeerden naar het partijcongres. De candidaatsstelling hiervoor geschiedt

- door de afdelingen en de gedelegeerden op de districtsconferentie.
- c. Het districtsbestuur voert de politiek en de besluiten van het partijbestuur uit, leidt de werkzaamheden van de partij in het gebied van het district en is voor zijn arbeid verantwoording schuldig aan de districtsconferentie en het partijbestuur.
 - d. Het districtsbestuur stelt, in overleg met de afdelingen, de kandidatenlijsten op voor de provinciale staten en de gemeenteraden. Al deze lijsten behoeven de goedkeuring van het partijbestuur.

11. De partijconferentie

De partijconferentie heeft in de regel tweemaal per jaar plaats. De norm van vertegenwoordiging en de samenstelling wordt door het partijbestuur bepaald.

De partijconferentie heeft geen recht besluiten te nemen. Haar taak is, om tussen de congressen met het partijbestuur overleg te plegen.

12. Het partijcongres

- a. Het partijcongres is de hoogste instantie van de partij en wordt minstens eenmaal in de twee jaar bijeengeroepen. Buitengewone congressen worden bij besluit van het partijbestuur bijeengeroepen.

De bijeenroeping van het congres, alsmede de agenda, worden minstens zes weken voor het te houden congres bekend gemaakt. Het partijcongres is tot het nemen van besluiten bevoegd, wanneer tenminste de helft van de leden der partij zijn vertegenwoordigd.

De norm van afvaardiging op het congres wordt door het partijbestuur vastgesteld.

- b. Door het partijcongres worden behandeld:
 - 1. De verslagen over de politieke toestand en het werk der partij, uit te brengen door het partijbestuur.
 - 2. de vaststelling, veranderingen of wijzigingen in de Beginselverklaring en statuten (zie art. 16).
 - 3. alle vraagstukken van politiek, taktiek en organisatie.
 - 4. verkiezing van het partijbestuur (zie art. 6 b).
- c. Aan het partijcongres kunnen, naast de gedelegeerden met beslissende stem, ook gedelegeerden met adviserende stem en door het partijbestuur uitgenodigde gasten deelnemen. De candidaatstelling voor het partijbestuur geschiedt door de districtsconferentie en door de gedelegeerden op het partijcongres (zie art. 6).

13. Het partijbestuur

- a. Het partijbestuur is het hoogste orgaan van de partij gedurende de tijd tussen twee congressen.

Het leidt alle politieke en organisatorische werkzaamheden der partij. Het benoemt de redacties der centrale partijorganen, die onder zijn leiding werken, verdeelt de functies en beheert de centrale kas. Alle instellingen en stichtingen van de partij worden onder toezicht van het partijbestuur beheerd, dat alle functionarissen daarvoor benoemt. Het partijbestuur stelt in overleg met de dis-

trictsbesturen de candidatenlijsten op voor de verkiezingen voor de Eerste en Tweede Kamer en geeft richtlijnen aan voor het werk in alle vertegenwoordigende lichamen.

Het partijbestuur heeft het recht leden van de partij uit die lichamen terug te roepen (zie art. 10 d).

- b. Het partijbestuur kiest uit zijn midden een dagelijks bestuur, waarvan de leden woonachtig moeten zijn in de plaats, waar de partij haar zetel heeft.

Het Dagelijks Bestuur leidt de partij op politiek en organisatorisch gebied tussen de zittingen van het partijbestuur.

Het is verantwoording aan het partijbestuur schuldig.

Het Dagelijks Bestuur roept het partijbestuur op geregelde tijden bijeen en bereidt de zittingen van het partijbestuur voor.

Het partijbestuur kiest een secretariaat voor het verrichten van de dagelijkse werkzaamheden. De secretarissen worden in functie gekozen. Het secretariaat bereidt de zittingen van het Dagelijks Bestuur voor. Het is niet bevoegd tot het nemen van politieke of andere besluiten van ingrijpende aard.

- c. Het partijbestuur stelt de indeling van het land in districten vast.
- d. Het partijbestuur heeft het recht om districten en afdelingen, die de door het congres vastgestelde politiek niet in acht nemen, te reorganiseren of te ontbinden.

14. De discipline in de partij

- a. De politieke eenheid en strenge discipline zijn de voorwaarden tot strijdbaarheid van

de partij. Alle leden en organen van de partij zijn daarom verplicht de discipline in acht te nemen. De lagere instanties zijn aan de hogere ondergeschikt.

De besluiten van het partijcongres, de districtconferenties en het partijbestuur moeten door alle partijleden zo vlug mogelijk en nauwkeurig mogelijk worden uitgevoerd.

- b. Tegen leden, die de discipline verbreken, worden door de betrokken besturen disciplinaire maatregelen genomen.

Deze maatregelen zijn:

1. Terechtwijzing, hetzij mondeling of schriftelijk.
2. Openbare terechtwijzing.
3. Ontheffing van functies in de partij.

In ernstige gevallen wordt het lid, dat de discipline verbroken heeft, voor een bepaalde of onbepaalde tijd geroyeerd, volgens de vastgestelde regelen in artikel 4f van de statuten.

15. De financiën der partij

- a. De geldmiddelen van de partij worden verkregen door de bijdragen der leden, geldinzamelingen en winsten van de door de partij beheerde instellingen.
- b. De wijze van verdeling van de bijdragen der leden over de instanties der partij, wordt op het partijcongres vastgesteld. In bijzondere gevallen kan het partijbestuur een tijdelijke regeling treffen.
- c. De controle over de financiën van de partij geschiedt door deskundigen, leden der partij.

- d. Minstens eenmaal per half jaar moet in de ledenvergaderingen van de afdelingen financieel verslag worden uitgebracht.

De ledenvergadering kiest een commissie om de kas te controleren en deze brengt verslag uit van haar bevindingen in de ledenvergaderingen in de organen van de partij.

Deze commissie wordt ieder jaar opnieuw gekozen, waarbij het langst in functie zijnde lid niet herkiesbaar is. De eerste maal geschiedt dit door loting.

In de districtsconferenties worden eveneens uitgebracht de financiële verslagen van het district, die tijdig ter kennis moeten worden gebracht van de afgevaardigden.

Op de bovenomschreven wijze wordt ook in de districtsconferentie een commissie voor de financiële controle gekozen.

Voor het houden van het partijcongres brengt het partijbestuur een financieel verslag uit, dat in de organen van de partij wordt gepubliceerd.

16. De wijze van veranderen der statuten

Wijzigingen der statuten kunnen alleen door het partijcongres worden aangebracht. Zij worden tijdig voor het te houden congres ter kennis van de partij gebracht (zie art. 12 b 2).

Keizersgracht 324, Amsterdam C.